

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра психології та суспільно-гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
навчальної дисципліни «Соціальна психологія»
на 2023/2024 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	Очна
Рік підготовки, семестр	1 рік/2 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	5/150
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль
Мова викладання	Українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладача

1. Викладач: *Зозуль Таміла Володимирівна*, доцент кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, кандидат психологічних наук.

Графік роботи: понеділок-вівторок 10.00-18:30.

2. Віртуальний офіс: E-mail: t.zozul@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom, графік консультацій: п'ятниця 14:00-16:00.

Більше інформації про викладача можна знайти на сторінці [кафедри](#) офіційного сайту Університету.

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: сформувати в студенті необхідні теоретичні знання з дисципліни «Соціальна психологія»; розширити професійну ерудицію, світогляд, виробити наукове світобачення студентської молоді, сприяти оволодінню глибокими знаннями про закономірності й механізми виникнення, функціонування та прояву соціально-психологічної реальності, що складається у процесі особистісних взаємодій, оволодіння студентами навичками основних методик соціально-психологічних досліджень.

Завдання навчальної дисципліни:

Ознайомлення здобувачів вищої освіти з базовими знаннями щодо:

- предмету, об'єкта, завдань, структури, функцій, принципів та основних категорій соціальної психології;
- методологічних основ соціальної психології, зокрема різновидів методів;
- соціально-психологічних проблем особистості, процесів соціалізації, її механізмів та ролі вікових криз;
- специфіки функціонування малих груп, соціальних класів, етнічних груп, динаміки групових взаємовідносин та міжгрупової взаємодії;
- основ прикладної соціальної психології, зокрема аналізу соціального впливу та комунікацій.

Формування вміння:

- застосовувати знання соціальної психології для діагностико-прогностичної роботи у колективах і соціальних групах;
- аналізувати особливості міжособистісного спілкування, міжгрупової взаємодії та їх вплив на соціальні процеси;
- використовувати різноманітні методи, прийоми та засоби для підвищення ефективності комунікації та взаємодії у професійній діяльності;
- розробляти програми соціально-психологічного розвитку та профілактики конфліктів у колективах.

Розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:

- встановлення ефективних міжособистісних контактів, забезпечення доброзичливих стосунків у колективі;
- активного слухання, вербальної та невербальної комунікації;
- формування позитивного міжособистісного впливу, підтримки та регулювання комунікативного середовища у групах і організаціях.

Формування здатності самостійно та відповідально застосовувати здобуті знання та навички:

- дотримуватись етичних принципів у професійній діяльності психолога, діяти на засадах демократизму й гуманізму;
- усвідомлено прагнути до постійного саморозвитку та вдосконалення професійних компетентностей;
- впроваджувати ефективні практики для соціальної адаптації, оптимізації взаємодії у колективах та розвитку творчого потенціалу особистості.

Навчальна дисципліна вносить вклад у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-

комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

Пререквізити: базові знання із загальної психології, історії України та української культури.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Власова О.І., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління: Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 398 с.
2. Волянська О. Соціальна психологія: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 275с.
3. Гапон Н.Соціальна психологія. Навчальний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. С.184-189.
4. Джонсон Д. Соціальна психологія. Тренінг міжособистісного спілкування. Київ : Академія, 2003288 с.
5. Коваленко А. Б., Корнев М. Н. Соціальна психологія : Підручник для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-ге, переробл. та допов. Київ : Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2006. 393 с.
6. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Підручник для студ. вищих навч. закладів. Вид. 2-е доп. та випр. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 688 с.
7. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : Підручник: У 2-х кн. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. Київ : Либідь, 2006. 560 с.
8. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2010. 649 с.
9. Основи соціальної психології : Навчальний посібник / О.А.Донченко, Н.В., Хазратова та ін. За ред. М.М.Слюсаревського. Київ : Міленіум. 2008.
10. Основи соціальної психології : підруч. для закл. вищої освіти / за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 579 с.
11. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В.Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець,Б. В. Андрійцев ; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

Допоміжні:

1. Васютинський В.О. Психологічна правда про індивідуалізм і колективізм: монографія. Київ: Міленіум, 2016. 138 с.
2. Васютинський В. О. Психологічні виміри спільноти : монографія. НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ : Золоті ворота, 2010. 119 с.
3. Васютинський В. О. Підвищення престижності україномовного спілкування в студентському середовищі : досвід, проблеми : зб. наук.-метод. матеріалів / НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології ; за ред. В. О. Васютинського. Київ: Міленіум, 2010. 91 с.
4. Галецька І.І., Сосновський Т. Психологія здоров'я. Львів: Вид. центр ЛНУ, 2006. 338 с.
5. Гарькавець, С. Соціально-психологічні впливи та процес соціалізації особистості в умовах

трансформаційних змін. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Психологія. 2014. 1(1). С. 27-30.

6. Ткалич, М. Г. Психологія гендерної взаємодії персоналу організацій. автореф. дис....д. психол.н.: спец.:19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України.

7. Слюсаревський М. Наукові ідеї щодо розвитку великих груп: критичний аналіз на тлі розвитку моделей малих груп / Наукові студії із соціальної та політичної психології. 2018. Вип. 42(45). С.3 -19. URL: <http://ssppj.org/index.php/ssj/article/view/187/206>

8. Циба В. Т. Системна соціальна психологія: Навч. посібник. Київ : Либідь, 2006. 461 с.

9. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: Навч. Посібник. Київ: Основи, 2007. 390 с.

10. Філоненко М. М. Психологія спілкування. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 383 с.

11. Чаплінська Ю, Кабанова П. Ризики кіберсоціалізації : сьогодення та найближче майбутнє. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. 2021. Вип. 47 (50) С.160-179. URL: <http://ssppj.org/index.php/ssj/article/view/220/236>

Інформаційні ресурси

1. Актуальні проблеми психології. URL: <http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv>

2. Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки». URL: <http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki>

3. Науковий журнал «Соціальна психологія» URL: <https://www.sciencecommunity.org/uk/node/7255>

4. Asian Journal of Social Psychology. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/1467839x>

5. American Psychologist. URL: <https://www.apa.org/pubs/journals/amp/>

6. The Journal of Social Psychology. URL: <https://www.tandfonline.com/toc/vsoc20/current>

7. British Journal of Social Psychology. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/journal/20448309>

8. Journal of Personality and Social Psychology <https://www.apa.org/pubs/journals/psp/>

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання			
Тема 1. Предмет та завдання курсу «Соціальна психологія».			
	<i>Лекція 1 - 2 год.</i>	Опитування	2
	<i>Практичне заняття 1 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 2. Методи дослідження в соціальній психології			
	<i>Лекція 2 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 2 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	8
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 3. Соціально-психологічні проблеми особистості			
	<i>Лекція 3 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 3 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, індивідуального завдання, участь у дискусії	8
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	

Тема 4. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості			
	<i>Лекція 4 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 4 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 5. Спілкування як феномен соціальної психології			
	<i>Лекція 5 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 5 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 6. Особистість у групі			
	<i>Лекція 6 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 6 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 7. Комунікація в міжособистісних відносинах			
	<i>Лекція 7-8 - 4 год.</i>	Опитування	2
	<i>Практичне заняття 7 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 1 (2 год)	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Феномен групи з погляду соціальної психології.			
Тема 8. Міжособистісна взаємодія			
	<i>Лекція 8-9 - 4 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 8 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	8
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 9. Мала група у контексті соціальної психології			
	<i>Лекція 10-11 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 9 – 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	8
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 10. Динамічні характеристики малої групи			
	<i>Лекція 12 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне заняття 10– 2 год.</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	8
	<i>Самостійна робота – 6 год.</i>	<i>Див. примітку.</i>	
Тема 11. Психологія великих соціальних груп і масових явищ			
	<i>Лекція 13 - 2 год.</i>	Опитування	1
	<i>Практичне</i>	Перевірка завдань домашньої роботи, усне	7

	заняття 11 – 2 год.	опитування за темою, підготовка презентацій	
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	
Тема 12. Натопв як різновид соціальних груп			
	Лекція 14 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 12 – 2 год.	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	
Тема 13. Соціальна психологія міжгрупових відносин			
	Лекція 15 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 13 – 2 год.	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 14. Особливості прикладної соціальної психології			
	Лекція 16 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 14 – 2 год.	Перевірка завдань домашньої роботи, усне опитування за темою, підготовка презентацій	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 2 (2 год)	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100
Примітка. Завдання та запитання з матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестових завдань з модульного контролю.			

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для здобувачів](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#);
 - орієнтовані критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Орієнтовані критерії](#)). Разом із тим, практичні заняття оцінюються у 7 та 8 балів.
 - **Критерії оцінювання індивідуальних завдань (7 балів):**
 - 0 балів – не виконання відповідного завдання без поважних причин.
 - 1–3 бали – виконання завдання та оформлення роботи зі значною кількістю помилок.
 - 4–5 балів – виконання завдання, оформлення та захист завдання з кількома негрубими помилками.
 - 6–7 балів – виконане завдання характеризується підвищеною складністю; має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність);
 - **Критерії оцінювання індивідуальних завдань (8 балів):**
 - 0 балів – не виконання відповідного завдання без поважних причин.

- 1–3 бали – виконання завдання та оформлення роботи зі значною кількістю помилок.
- 4–6 балів – виконання завдання, оформлення та захист завдання з кількома негрубими помилками.
- 7-8 балів – виконане завдання характеризується підвищеною складністю; має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність);
- Опитування складається з кількох тестів, що оцінюються визначеною кількістю балів. Якщо тест виконаний правильно, то здобувач отримує цю кількість балів, якщо неправильно, то нуль балів.
- Визначені силабусом навчальні завдання є обов’язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 5 «Організація вивчення навчальної дисципліни».
- Правила призначення заохочувальних балів. Заохочувальні бали: участь у міжнародних, всеукраїнських або інших заходах (конкурсах) за тематикою навчальної дисципліни - 5 балів; участь у роботі наукового гуртка кафедри за тематикою навчальної дисципліни - 5 балів.
- Максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю становить 40 балів;
- можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки), що регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу](#), або неформальну, інформальну освіту (через процедуру визнання, яка регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п’ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченим у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище положенням;
- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» відповідного навчального курсу у Class Room;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» відповідного навчального курсу у Class Room;
- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу у Class Room;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання впродовж наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу у Class Room;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені впродовж усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеними у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складено доцентом кафедри, кандидатом психологічних наук Тамілою ЗОЗУЛЬ

«Погоджено»

Гарант освітньої програми

доктор психол.наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук (протокол №1 від 28.08.2023 року)

Завідувачка кафедри

доктор психол.наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)